

Az NKÖM „A tartalomszolgáltatás bővítésére, a könyvtárakban és levéltárakban lévő dokumentumok, valamint a múzeumokban őrzött műtárgyak digitalizálására” c. pályázatának eredménye

A Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma pályázatot hirdetett „A tartalomszolgáltatás bővítésére, a könyvtárakban és levéltárakban lévő dokumentumok, valamint a múzeumokban őrzött műtárgyak digitalizálására” címmel. A pályázat három területre terjedt ki, melynek célja volt: (1) könyvtári területen az Országos Dokumentumellátási Rendszer hatékonyságának növelése, a dokumentumforgalom gyorsítása azáltal, hogy a gyakran keresett dokumentumok továbbítása elektronikus formában történjen, valamint az EISZ teljes szövegű adatbázisokhoz való hozzáférés előfizetéséhez forrás biztosítása; (2) levéltári területen a meghatározott levéltári forrásegyüttesek tartalmi feltárásának támogatása és hozzáférhetővé tételének segítése; (3) múzeumi területen a közgyűjteményekben folyó kutatószolgálati tevékenység informatikai hátterének megteremtése; a kutatók hatékony, gyors és magas színvonalú kiszolgálása, az általuk leggyakrabban használt képi, hangzó és írott dokumentumok digitális megjelenítése, illetve a kutatók által

használható adatbázisok és keresőprogramok kialakítása. A támogatás nem használható fel államvédelmi célokra.

Pályázni lehetett: (1) könyvtári területen a digitalizálási munkák személyi és dologi kiadásaira (beleértve a szerzői jogdíj fizetését is), valamint a digitalizáláshoz szükséges eszközökre, teljes szövegű adatbázis szolgáltatás előfizetésére; (2) levéltári területen a célnak megfelelő elektronikus levéltári segédletek, adatbázisok és a levéltári anyag megismerését szolgáló egyéb tájékoztató anyagok készítésére és hozzáférhetővé tételére; (3) múzeumi területen a kutatószolgálat informatikai fejlesztésének tervével, amelynek tartalmaznia kell a munkák személyi és dologi kiadásait. A támogatási összeg nem használható fel kizárólag hardver és szoftver vásárlására, abból a pályázati célnak megfelelő adatfeldolgozást is el kell végezni.

A pályázat végeredménye a következő:

Intézmény/Könyvtárak	Város	Megítélt támogatás (E Ft)
BKÁE Kertészet-, Élelmiszer-tudományi és Tájépítészeti Könyvtár és Levéltár	Budapest	1 000
Magyar Nemzeti Filmarchívum Könyvtára	Budapest	1 000
Országos Széchényi Könyvtár Térképtára	Budapest	2 000
Magyar Tudományos Akadémia Könyvtára	Budapest	1 000
Szegedi Tudományegyetem (Egyetemi Könyvtár)	Szeged	2 000
Szent István Egyetem Gödöllői Tudományos Könyvtár	Gödöllő	1 000
Országos Széchényi Könyvtár	Budapest	2 200
Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár	Budapest	3 200
Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem	Budapest	1 000
Országos Pedagógiai Könyvtár és Múzeum	Budapest	500
Debreceni Egyetem	Debrecen	2 000
Neumann János Digitális Könyvtár és Multimédia Kht.	Budapest	5 000
HM Hadtörténeti Intézet és Múzeum Hadtörténeti Könyvtár	Budapest	1 000
Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Országos Műszaki Információs Központ és Könyvtár	Budapest	1 000
Budapesti Közgazdaságtudományi és Államigazgatási Egyetem	Budapest	1 000
Magyar Képzőművészeti Egyetem Könyvtára	Budapest	800
Országos Idegennyelvű Könyvtár	Budapest	2 200

Intézmény/Könyvtárak	Város	Megítélt támogatás (E Ft)
Országos Idegennyelvű Könyvtár	Budapest	1 500
Veszprémi Egyetem	Veszprém	600
19 könyvtár összesen		30 000 ebből Budapest 24 400
12 levéltár		14 913
8 múzeum		15 087
39 intézmény összesen		60 000

/NKÖM-honlap/

(Vágó Andrea)

Értsük meg az ismeretkezelést és az információkezelést – az empirikus szemlélet szükségessége

Az információkezelés (*Information Management = IM*) ismert kifejezés, de az ismeretkezelés (*Knowledge Management = KM*) kevésbé, és feltehető a kérdés, vajon az utóbbi egy éppen kifejlődő új szakterület, vagy csak az előbbi új címkéje. A kettő közötti különbség még korántsem tisztázott, hiszen az információ és az ismeret fogalmai sincsenek jól elhatárolva a szakirodalomban. A szerzők gyakorlati példákon vizsgálták a KM mibenlétét, és megkísérelték a módszereket tipizálni azért, hogy választ találjanak a fenti kérdésre.

A szakirodalomban több mint 15 éve használják a KM kifejezést. A vélemények szélsőségesek, egyesek az üzleti élet megváltó csodaszereként jellemzik, míg mások „a király új ruhájának”. Mélyebb elemzők viszont kétlik, hogy az emberek fejében lévő ismeret kezelhető-e egyáltalán. Kétségtelen viszont, hogy az (amerikai?) üzleti élet nagyjai erősen érdeklődnek a KM mint új módszer iránt. A fejlett technikákkal foglalkozó szektorban úgy vélik, hogy az egyetlen jelentős erőforrás az ismeret. Ennek kezelésével kapcsolatban azonban homályosak az elképzelések.

A fogalmakról

Az új kifejezések és szakterületek gyakran keltenek kétségeket. A nyolcvanas évek közepén még azt a kérdést is feltették, hogy vajon van-e valami újdonság az IM területén, vagy ez csak a könyvtár-rosság elegánsabb kifejezése, és nem csak korszerű informatikai menedzserek menhelyül szolgál. Voltak olyanok is, akik az információ erőforrás

jellegét is megkérdőjelezték. Hasonló megközelítés tapasztalható a KM-mel kapcsolatban is.

Az IM és a KM közötti különbségtétel végett az adat, az információ, az ismeret és az intelligencia meghatározásait kell tanulmányoznunk. Sajnos a szakirodalom nem nyújt biztos támpontot a tekintetben, mit kell értenünk ismereten, és hogyan kell azt kezelni. Az információ szükséges az ismerethez, de az utóbbi erősebben kapcsolódik az értékhez, a hiedelmekhez, és a végrehajtani kívánt cselekvéshez. Az sem nyilvánvaló, hogy az egyéni és a szervezeti ismeret hasonló-e vagy különböző. A szervezeti ismeretet gyakran tipizálják. Lehet tacit (rejtett) vagy explicit; van, aki ezekhez harmadikként csatolja a kulturális; és található négyes kategorizálás is: személyes, tulajdont képező, nyilvános és köznapis ismeret. A szakirodalomban sokat elemeztek a *Polányi* által bevezetett egyéni tacit ismeret fogalmát, amely nála a szóban el nem mondhatót jelenti, ami begyakorolt, de nem tudatos. Ezt a fogalmat próbálták átvinni szervezeti szintre. De ha valami nem kimondható, nem kodifikálható, akkor hogyan lehet menedzselni? Ezért többen megfogalmazták, hogy inkább az ismeretrepresentációt, az ismeretek ábrázolását, környezetét, használatának feltételeit lehet megragadni és kezelni. Végül is az IM célja az, hogy az információ tárolható és visszakereshető legyen, míg a KM végső szándéka a szervezet teljesítményéhez kötődik.

A szervezet számára a következő ismeretkezelési keret fogalmazható meg:

- azonosítani kell az ismeretigényeket;
- meg kell találni a meglévő ismereteket;